provincie Zuid-Holland

Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van {dag} {maand} {jaar}, nr. XXXX tot wijziging van de Omgevingsvisie Zuid-Holland Herziening Omgevingsbeleid Water (Ontwerpbesluit wijziging Omgevingsvisie Herziening Water)

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van {dag} {maand} {jaar}, met besluitnummer PZH-[kenmerk];

Gelet op artikel 3.1 van de Omgevingswet;

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsvisie Zuid-Holland wordt gewijzigd zoals is aangegeven in Bijlage A behorende bij dit besluit.

Artikel II

[Gereserveerd voor inwerkingtredingsbepaling van het definitieve besluit: Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na uitgifte van het Provinciaal blad waarin dit besluit is bekendgemaakt.]

Artikel III

Dit besluit wordt aangehaald als: Ontwerpbesluit Wijziging Omgevingsvisie Zuid-Holland Herziening Water

Den Haag, {dag} {maand} {jaar}

Provinciale Staten van Zuid-Holland,
drs. B.S.M. Sepers, griffier
mr. A.W. Kolff, voorzitter

Dit document bevat verschilmarkering t.o.v. eerdere regelingtekst.

Tekst en afbeeldingen die worden toegevoegd zijn onderstreept en groen gemarkeerd, of van een groen kader voorzien.

Tekst en afbeeldingen die worden verwijderd zijn doorgestreept en rood gemarkeerd, of van een rood kader voorzien.

provincie Zuid-Holland

Bijlage A bij Artikel I

A

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

5.3 Leven met water

Water als fundament van Zuid-Holland

Het landschap van Zuid-Holland is gevormd door het water. Zuid-Holland bestaat voor een zesde deel uit water. ~~Dat~~De strijd en samenwerking met het water heeft bijgedragen aan de welvaart en de kwaliteit van de leefomgeving. Water vervult een belangrijke rol in onze provincie. De provincie benut het water voor haar drinkwatervoorziening, industrie, land- en tuinbouw, natuur, recreatie, transport en om te voorkomen dat veendijken en veenbodems ~~droogvallen~~uitdrogen en daardoor falen of inklinken.

~~Zuid-Holland werkt samen met de waterschappen en andere overheden aan de versterking van het water- en bodemsysteem. Een robuust water- en bodemsysteem is de basis voor brede welvaart en economisch verdienvermogen nu en voor toekomstige generaties. Belangrijke onderdelen daarvan zijn waterkwaliteit (Kaderrichtlijn water) en waterbeschikbaarheid. Er kan sprake zijn van te weinig water, bijvoorbeeld door droogte, of juist van te veel water door hevige regenbuien. Daarom werkt de provincie aan het beschermen van Zuid-Holland tegen watertekort, -overlast en overstromingen. De opgaven voor water (waterveiligheid, -tekort, -overlast, -kwaliteit en -beschikbaarheid) worden steeds groter en urgenter. Dat komt onder andere door klimaatverandering, druk op de waterkwaliteit door verontreinigingen uit de landbouw, industrie en huishoudens, en de toenemende zoetwater- en drinkwaterbehoefte door bijvoorbeeld bevolkingsgroei en economische ontwikkelingen. Sleutelopgaven voor versterken van het water- en bodemsysteem in Zuid-Holland betreffen: verbeteren van de kwaliteit van ons oppervlakte- en grondwater, beschikbaarheid van voldoende drinkwaterbronnen, optimaliseren van de aanvoer van zoetwater en ruimte voor waterberging, versterking van boezemsystemen, dijken en keringen en het nat houden van de veenweidegebieden.~~

~~Op veel plekken in Zuid-Holland zullen veranderingen in de condities ten aanzien van o.a. waterbeschikbaarheid, verzilting, wateroverlast, waterveiligheid, bodemdaling en de toelevering van drinkwater, ondanks versterkingen en optimaliseringen van het water- en bodemsysteem, onvermijdbaar zijn. Dit heeft impact op verdienvermogen en de volhoudbaarheid van functies en landgebruik. Via de principes van Water en Bodem Sturend en klimaatadaptatie werkt de provincie toe naar een klimaatbestendige, waterrobuuste inrichting van de leefomgeving.~~

~~Deze grote vraagstukken kan de provincie niet alleen oplossen. Het vereist gezamenlijke inzet van en samenwerking met verschillende overheden en andere organisaties, zoals het Rijk, waterschappen, gemeenten en drinkwaterbedrijven. Binnen de provincie Zuid-Holland moeten deze organisaties blijven samenwerken aan oplossingen voor de wateropgaven, om zo ook andere provinciale opgaven die raken aan water te kunnen realiseren. Denk aan woningbouw, land- en tuinbouw en industrie, het versterken van natuur en biodiversiteit of de energietransitie. Water vraagt - in het belang van onze toekomstige bestaanszekerheid - ook om ruimte voor o.a. voor waterkeringen/dijkversterkingen, waterberging, grondwaterbeschermingsgebieden en aanpassingen van de regionale water- en bodemsystemen. Het water- en bodemsysteem is daarmee een belangrijk sturend element voor ruimtelijke keuzes in onze provincie.~~

Wateropgaven nemen toe

De opgaven voor water (waterveiligheid, -tekort, -overlast, -kwaliteit en -beschikbaarheid) worden steeds groter en urgenter. Dat komt onder andere door klimaatverandering, verontreinigingen vanuit de landbouw, industrie en huishoudens, bevolkingsgroei en economische ontwikkelingen. De meest urgente opgaven zijn het verbeteren van de toestand (kwaliteit en kwantiteit) van ons oppervlakte- en grondwater en het anticiperen op te veel en te weinig water. Te veel water vraagt om extra ruimte voor waterberging (ook voor perioden van droogte) en versterking van boezemsystemen, dijken en keringen. Te weinig water vraagt om voldoende en nieuwe bronnen voor drinkwater, het optimaliseren van de aanvoer van zoet water en kunnen omgaan met zoetwatertekort. Daarnaast vraagt het extra inzet op zuinig en efficiënt watergebruik en het aanpassen van bedrijfsvoering.

Het hoofddoel van water is een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving.

Meer concreet leidt dit tot de volgende doelen:

- Waterveiligheid en wateroverlast: veilig zijn tegen overstromingen en wateroverlast, voldoende ruimte reserveren, bewustwording dat overstromingen en wateroverlast toch kunnen optreden door extreme gebeurtenissen.
- Waterkwaliteit: verbeteren van de toestand van ons grond- en oppervlaktewater en halen doelen KRW.
- Drinkwater: behoud van bronnen met water van voldoende kwaliteit en acceptatie dat er grenzen zijn aan drinkwaterbeschikbaarheid. Drinkwaterbeschikbaarheid kan in de toekomst een belemmering vormen voor (uitbreiding van) bedrijvigheid/industrie en woningbouw. Mogelijk vraagt dit om een prioritering tussen (uitbreiding van) bedrijvigheid/industrie en woningbouw.
- Waterbeschikbaarheid: weerbaar zijn tegen toenemend zoetwatertekort en toenemende verzilting en acceptatie dat er grenzen zijn aan zoetwaterbeschikbaarheid.

Deze doelen zijn in het omgevingsprogramma verder uitgewerkt. Een robuust, toekomstbestendig water- en bodemsysteem is de basis voor brede welvaart en economisch verdienvermogen, nu en voor toekomstige generaties. Voor opgaven als woningbouw, land- en tuinbouw, industrie, het versterken van natuur en biodiversiteit en de energietransitie, zijn waterveiligheid en voldoende schoon water van groot belang.

Voor waterkwaliteit en ~~-beschikbaarheid~~waterbeschikbaarheid zijn in Europees verband specifieke afspraken gemaakt over hoe een duurzame bescherming van oppervlaktewater en grondwater gewaarborgd moet worden. De provincie beheert grondwatermeetnetten waarmee zij de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit in alle grondwaterlichamen monitort. De provincie heeft een actieve rol en verantwoordelijkheid bij het voldoen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-West is het platform waar de provincie met ~~de~~ partners in ~~dit Stroomgebied~~het stroomgebied het beleid en de inzet afstemt~~,~~ en de voortgang op maatregelen en doelbereik evalueert. Omdat nog niet aan alle KRW-doelen wordt voldaan en het van belang is de doelen te blijven halen, is de komende jaren een aanvullende inspanning nodig.

Op veel plekken in Zuid-Holland zijn veranderingen in de condities ten aanzien van onder meer waterbeschikbaarheid, verzilting, wateroverlast, waterveiligheid, bodemdaling en de drinkwatervoorziening, onvermijdelijk. Het wordt eenvoudigweg te kostbaar om de huidige situatie in stand te houden. Tegelijkertijd worden de grenzen van het natuurlijk systeem bereikt. Naast het versterken en optimaliseren van het water- en bodemsysteem vraagt dit van ruimtegebruikers en functies (zoals landbouw, wonen, economie, natuur) om te anticiperen op de verwachte veranderingen. Dit heeft impact op het verdienvermogen en de houdbaarheid van functies en landgebruik.

Voor het realiseren van de doelen is het nodig dat wateropgaven sterker worden meegewogen in ruimtelijke ontwikkeling en planvorming. Water vraagt, in het belang van onze toekomstige bestaanszekerheid, ook om ruimte voor onder meer waterkeringen en dijkversterkingen, waterberging, grondwaterbeschermingsgebieden en aanpassingen van regionale water- en bodemsystemen. Het water- en bodemsysteem is daarmee een belangrijk sturend element voor ruimtelijke keuzes in onze provincie. Belangrijke onderdelen daarvan zijn de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater en grondwater (Kaderrichtlijn Water), waterbeschikbaarheid en waterveiligheid. Met de principes van Water en Bodem Sturend en klimaatadaptatie werkt de provincie toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van de leefomgeving.

Zuid-Holland werkt samen met het Rijk, waterschappen, gemeenten, drinkwaterbedrijven en andere belanghebbende partners aan de versterking van het water- en bodemsysteem. Elke instantie draagt bij hieraan bij vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid.

B

De volgende sectie wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Beleidskeuzes van 5.3 Leven met water

provincie Zuid-Holland

5.3.1 Waterveiligheid en wateroverlast

Wat wil de provincie bereiken?

De provincie wil ervoor zorgen dat de waterveiligheid wordt gewaarborgd~~. En dat~~, de kans op wateroverlast ~~uit~~vanuit het regionaal watersysteem wordt beperkt en schade door wateroverlast zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dit doet zij door in te zetten op meerlaagsveiligheid~~, oftewel~~. Hierbij is de ~~combinatie~~inzet gericht op het bevorderen van waterbewustzijn, preventie, ~~gevolgen beperking~~gevolgenbeperking, crisisbeheersing en herstel van schade. Ondanks maatregelen om een dijkdoorbraak of wateroverlast te voorkomen (preventie), kunnen ~~ze~~deze nooit ~~geheel~~volledig worden uitgesloten. Daarom richt de provincie zich op het beperken van de gevolgen, crisisbeheersing en het herstel van schade.

Aanleiding

De provincie Zuid-Holland is een delta. Grote delen liggen onder zeeniveau en de rivieren liggen, mede door het proces van eeuwenlange inklinking van de veen- en klei-bodems, hoger dan het omliggende landschap. Met behulp van duinen en een uitgebreid dijkensysteem wordt het land beschermd tegen overstromingen. Mochten de dijken het begeven, dan kan het in grote delen van de provincie overstromen. Daarom is het belangrijk dat de provincie beleid heeft voor waterveiligheid. De opgave voor waterveiligheid wordt groter door bodemdaling en de verwachte toename van extreme weersomstandigheden. Hevige regenbuien kunnen leiden tot wateroverlast, onder andere door overstroming vanuit het regionale watersysteem. De waterschappen zorgen voor voldoende waterberging en afvoercapaciteit in het regionale watersysteem. De provincie heeft meerdere wettelijke taken om hier uitvoering aan te geven. Deze wettelijke taken zien toe op:

- Het maken en actualiseren van regels voor regionale waterkeringen
- Het maken en actualiseren van regels voor wateroverlast vanuit het regionale watersysteem
- Het goedkeuren van projectbesluiten voor dijkversterking en overige waterstaatswerken
- Het actualiseren van de Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)

Motivering Provinciaal Belang

Waterveiligheid is van groot provinciaal belang. De provincie heeft vanuit haar wettelijke taken en verantwoordelijkheden een belangrijke rol in het waarborgen van de veiligheid. De wet schrijft voor dat de provincie projectbesluiten van het waterschap voor dijkversterkingen goedkeurt en in de omgevingsverordening omgevingswaarden vastlegt voor de veiligheid van regionale waterkeringen en voor voldoende bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast. Daarnaast draagt de provincie zorg voor de productie, actualisatie en het digitaal beschikbaar stellen van overstromingsrisico- en overstromingsgevaarkaarten. De omvang van waterveiligheidsvraagstukken overstijgt vaak het lokale niveau. Daarnaast spelen er vaak meerdere belangen die in samenhang moeten worden afgewogen en zijn er mogelijk meekoppelkansen. Dijken, duinen en waterkeringen vormen bovendien kenmerkende cultuurhistorische, landschappelijke structuren en elementen. Een zorgvuldige omgang met deze waarden draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Betrokkenheid van de provincie is daarom van belang.

Nadere uitwerking

De uitwerking van de provinciale wettelijke taken is als volgt:

- **Regels voor regionale waterkeringen**: De provincie wijst regionale waterkeringen aan en stelt hiervoor omgevingswaarden vast ~~voor deze keringen~~. Deze omgevingswaarden ~~(~~drukken het vereiste beschermingsniveau~~)~~ van ~~deze~~de regionale waterkeringen ~~is~~uit en zijn vastgelegd in de omgevingsverordening. ~~Met~~In overleg met de waterschappen zijn ~~ook~~ termijnen vastgesteld ~~waarop~~waarbinnen de waterkeringen aan deze ~~normen~~omgevingswaarden moeten voldoen.
- **Regels voor wateroverlast vanuit het regionale watersysteem**: De provincie heeft omgevingswaarden (normen) vastgesteld voor wateroverlast vanuit het regionale watersysteem. De omgevingswaarden drukken de gemiddelde kans uit op inundatie, waarbij het peil van het regionale oppervlaktewater het niveau van het maaiveld overschrijdt. In overleg met de waterschappen zijn termijnen vastgesteld waarbinnen het regionale watersysteem aan deze omgevingswaarden moeten voldoen. Deze zijn in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening vastgelegd.
- ~~**Goedkeuring van projectbesluiten (dijkversterkingsplannen)**.~~

  ~~Dit geldt vooral voor de versterking van primaire waterkeringen langs de kust en dijken langs grote rivieren, die beheerd worden door het waterschap. De plannen voor dijkversterkingen worden beoordeeld op het goed meenemen van landschappelijke, natuur- en cultuurwaarden.~~

~~Ook geldt dit voor projectbesluiten voor overige waterstaatswerken, dit zijn bijvoorbeeld projectplannen voor regionale keringen, gemalen of nieuwe watergangen.~~
Goedkeuring van projectbesluiten voor dijkversterking en overige waterstaatswerken.

Het waterschap is verplicht een projectbesluit vast te stellen voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen die het in beheer heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om waterkeringen langs de kust of de grote rivieren. Voor overige waterstaatswerken kan het waterschap ervoor kiezen een projectbesluit vast te stellen. De provincie beoordeelt deze projectbesluiten en verleent goedkeuring. Bij de beoordeling wordt bekeken of landschappelijke, natuur- en cultuurwaarden zorgvuldig zijn meegewogen en of het projectbesluit niet in strijd is met het recht. Dit geldt ook voor projectbesluiten voor overige waterstaatswerken, zoals regionale waterkeringen, gemalen of nieuwe watergangen.

- ~~**Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)**~~
  Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) De provincie maakt, actualiseert en publiceert overstromingsrisico- en overstromingsgevaarkaarten. ~~Op die~~De kaarten ~~is te zien welke~~geven inzicht in de gebieden die kunnen overstromen, ~~wat~~ de kans ~~is~~ op een overstroming, ~~wat dan~~ de mogelijke waterdiepte ~~kan zijn~~ en ~~wat~~ de mogelijke gevolgen ~~zijn~~van een overstroming.

~~*Aanleiding*~~

~~De provincie Zuid-Holland ligt laag en als de dijken het begeven kan het bijna overal overstromen. Daarom is het belangrijk dat de provincie beleid heeft voor waterveiligheid. Klimaatverandering zorgt ervoor dat de opgave voor waterveiligheid groter wordt. Ook zijn dijken, duinen en keringen kenmerkende landschappelijke elementen en zijn daarmee van belang voor de ruimtelijke kwaliteit in de provincie.~~

~~Hevige regenbuien kunnen leiden tot wateroverlast, onder andere door overstroming (inundatie) uit het regionaal watersysteem. Waterschappen zorgen voor voldoende waterberging in het regionale watersysteem en zorgen voor voldoende afvoercapaciteit. De benodigde afvoer- en bergingscapaciteit wordt door de waterschappen berekend op basis van de wateroverlastnormen die in de omgevingsverordening zijn vastgelegd als omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren.~~

~~*Motivering Provinciaal Belang*~~

~~Het provinciaal belang volgt uit de wet. De wet schrijft voor dat de provincie projectbesluiten van het waterschap voor dijkversterkingen goedkeurt, omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen vast legt, zorgdraagt voor de productie, actualisatie en het digitaal beschikbaar stellen van overstromingsrisico- en overstromingsgevaarkaarten en dat met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast omgevingswaarden in de provinciale omgevingsverordening moeten worden verankerd. De omvang van waterveiligheidsvraagstukken overstijgt vaak het lokale niveau en bovendien spelen er vaak meerdere belangen waarmee rekening gehouden moet worden en zijn er mogelijk meekoppelkansen. Betrokkenheid van de provincie is dan belangrijk.~~

~~*Nadere uitwerking*~~

De provincie werkt samen met het Rijk, waterschappen, gemeenten en veiligheidsregio's aan waterveiligheid.

~~Bijvoorbeeld~~ Dit gebeurt bijvoorbeeld in projecten ~~rondom~~rond de kust, ~~in~~binnen het Deltaprogramma, bij de aanwijzing en normering voor regionale waterkeringen, in het voortraject van dijkversterkingen en bij projecten waar meerlaagsveiligheid een rol speelt.

Om veilig te blijven tegen overstromingen en wateroverlast zijn (fysieke) maatregelen nodig. ~~Bijvoorbeeld~~Dit vraagt onder andere om extra ruimte ~~rondom~~voor bestaande en~~/of~~ nieuwe regionale waterkeringen~~. Maar ook aan~~, voldoende ruimte voor waterberging en een verbreding van boezemsystemen om hevige neerslag op te kunnen vangen ~~om zo~~en wateroverlast te voorkomen. Voor buitendijkse ontwikkelingen die nog wel zijn toegestaan volgens de Beleidslijn Grote Rivieren vraagt de provincie van gemeenten dat zij in deze gebieden rekening houden met de risico's van overstromingen~~, nu en bij een veranderend klimaat~~. Daarbij gaat het zowel om huidige risico's als om risico's als gevolg van klimaatverandering.

Maatregelen ter verbetering van de veiligheid tegen overstromingen hebben een ruimtelijke impact. ~~Deze~~De ruimtelijke inpassing van deze maatregelen ~~moeten dus~~moet daarom zoveel mogelijk passen ~~bij~~binnen het ruimtelijk kwaliteitsbeleid van de provincie. ~~Bij de ruimtelijke inpassing van~~Dit

draagt eraan bij dat waterveiligheid ~~(waterkeringen) wordt dan ook rekening gehouden met het~~en ruimtelijke ~~kwaliteitsbeleid. Dit beleid is nog~~kwaliteit zoveel mogelijk in ~~ontwikkeling (agenderend)~~samenhang worden bekeken.

~~Als in een gebied een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt kan dit invloed hebben op potentiële schade of slachtoffers; hier dient rekening mee gehouden te worden bij verstedelijking. Daarom brengt de provincie overstromingsrisico's in beeld en stimuleert zij een waterrobuuste ruimtelijke inrichting.~~

Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de potentiële schade of het aantal slachtoffers bij een overstroming. Bij verstedelijking is het daarom van belang om rekening te houden met de overstromingsrisico's. Daarom brengt de provincie overstromingsrisico's in beeld en stimuleert zij een waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Een waterrobuuste ruimtelijke inrichting betekent dat een gebied zó wordt ingericht dat het goed kan omgaan met zowel te veel als te weinig water, nu én in de toekomst.

Voor wateroverlast zijn in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, 2003) afspraken gemaakt over het verbeteren van het watersysteem. De provinciale omgevingswaarden voor wateroverlast ~~door overstroming~~als gevolg van inundatie vanuit regionale wateren ~~volgen~~vloeien voort uit deze afspraken. In 2026 zijn in het ~~NBW~~Deltaprogramma afspraken gemaakt om, waar nodig en in aansluiting bij de principes van water en bodem sturend en meerlaagsveiligheid, toe te werken naar een meer risicogerichte aanpak en normering van wateroverlast. ~~De provincie~~Verder werkt de provincie samen met onder andere ~~de~~ waterschappen en gemeenten ~~om~~aan het beperken van wateroverlast als gevolg van hevige neerslag ~~tegen te gaan~~ (zie ~~beleidskeuze~~het provinciale beleid gericht op klimaatadaptatie). Voor grootschalige extreme neerslag is op nationaal niveau afgesproken dat de provincies het proces voor de bovenregionale stresstesten, risicodialoog en (gezamenlijk) uitvoeringsprogramma trekken.

Het beleid is uitgewerkt in het regionaal waterprogramma, ondersteund met regels in de omgevingsverordening.

5.3.2 Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid

Wat wil de provincie bereiken?

De provincie wil een goede kwantiteit en kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. ~~Voor het realiseren van een goede waterkwaliteit volgt~~Hierbij geeft de provincie uitvoering aan de Europese ~~richtlijnen~~waterrichtlijnen: de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Grondwaterrichtlijn en de Drinkwaterrichtlijn. Voor zwemlocaties in oppervlaktewater volgt de provincie de Zwemwaterrichtlijn~~: de~~. De provincie ~~wil~~streeft naar voldoende goed ingerichte en veilige zwemlocaties in oppervlaktewater.

~~De provincie beschermt de huidige en toekomstige bronnen voor drinkwaterproductie en belangrijke, onmisbare drinkwaterinfrastructuur. Zodat deze ruimtelijk en kwalitatief veiliggesteld worden en er voldoende drinkwater beschikbaar is om tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te produceren. De provincie vindt het belangrijk dat er voldoende bronnen voor drinkwaterwinning zijn. In de verkenning naar nieuwe bronnen worden nieuwe locaties, en alternatieve bronnen onderzocht. Door verschillende bronnen te gebruiken is er meer zekerheid op voldoende levering van drinkwater. De provincie wil een toekomstbestendig gebruik van het watersysteem. De verschillende functies van watergebruik en het regionale watersysteem worden zodanig op elkaar afgestemd dat:~~

- ~~de provincie bestand is tegen perioden van droogte en extreme neerslag~~
- ~~variaties in de aan- en afvoer van rivierwater kunnen worden opgevangen~~
- ~~het systeem krachtig is en bestand tegen invloeden van buitenaf mede ten behoeve van de waterkwaliteit.~~

Om de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater te verbeteren wil de provincie;

- industriële emissies van zeer zorgwekkende stoffen terugdringen
- de nutriëntenbelasting
- komen tot nagenoeg nulemissie van gewasbeschermingsmiddelen uit de land- en tuinbouw
- een gezonde balans tussen onttrekkingen en aanvulling van het grondwater.

De provincie wil de huidige en toekomstige bronnen voordrinkwaterproductie en de daarvoor belangrijke en onmisbare drinkwaterinfrastructuur beschermen. Zodat de inwoners van Zuid-Holland nu en in de toekomst beschikken over voldoende drinkwater.

In droge perioden wil de provincie dat voor de functies waterveiligheid en beschermde natuur water beschikbaar blijft zodat minimaal wordt voldaan aan de wettelijke vereisten. Daarnaast wil zij de leveringszekerheid van drinkwater en energie voldoende wordt beschermd. En dat overige ruimtegebruikers en functies hun watergebruik aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Aanleiding

Een goede waterkwaliteit en -kwantiteit is de basis voor een gezonde, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving, waarin nuttig gebruik wordt gemaakt van het beschikbare water voor de drinkwatervoorziening, landbouw, natuur, recreatie, transport en industrie. Deze functies kunnen elkaar beïnvloeden, zijn niet altijd verenigbaar en stellen verschillende eisen aan de kwaliteit en beschikbaarheid van het water.

Het realiseren en behouden van schoon water van een goede waterkwaliteit en voldoende waterbeschikbaarheid is een provinciaal belang. Dit belang volgt uit wettelijke taken en bevoegdheden en uit de bestuurlijke ambitie om bij te dragen aan een gezonde, aantrekkelijke en duurzame leefomgeving. De rol die de provincie neemt verschilt per opgave. De provincie heeft in ieder geval de volgende wettelijke taken en bevoegdheden:

- het aanwijzen en begrenzen van oppervlaktewaterlichamen die niet in beheer zijn bij het rijk, grondwaterlichamen en waterwinlocaties in het regionaal waterprogramma;
- het vaststellen van ecologische doelen van sterk veranderde of kunstmatige oppervlaktewaterlichamen;
- het vastleggen van maatschappelijke functies van regionale wateren, waaronder in ieder geval de maatschappelijke functie drinkwateronttrekking;
- het vaststellen van maatregelen ter uitvoering van de KRW voor grondwaterlichamen, KRW-oppervlaktewaterlichamen en de waterlichamen waarin waterwinlocaties liggen;
- de monitoring van de chemische en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen;
- de aanwijzing van zwemlocaties in oppervlaktewater.

Motivering Provinciaal Belang

De oppervlaktewaterkwaliteit in Zuid-Holland is nog niet op orde. Dit komt met name door verhoogde concentraties aan nutriënten, metalen, industriële stoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Dit leidt onder andere tot overlast door blauwalgen en het onvoldoende realiseren van natuurdoelen. De kwaliteit van het grondwater staat onder druk door verontreinigende stoffen als gevolg van menselijk handelen. Intensieve landbouw, industriële emissies naar het milieu en het toenemend gebruik van de ondergrond zorgen ervoor dat nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten, microplastics en opkomende stoffen in het grondwater terecht komen.

Daarnaast komen verontreinigende stoffen in het grondwater door uitspoeling van historische bodemverontreinigingen en (illegale) lozingen. Ook de hoeveelheid zoet grondwater staat onder druk door onttrekkingen voor industrieel gebruik, drinkwaterproductie en de land- en tuinbouw. Door klimaatverandering en sociaaleconomische ontwikkelingen neemt de vraag naar grondwater verder toe.

Bovendien zorgt zeespiegelstijging voor een toenemende druk van zoute kwel. Het realiseren van een goede waterkwaliteit kan simpelweg niet worden bereikt zonder het nemen van aanvullende of nieuwe maatregelen.

Nadere uitwerking

Drinkwateropgave

De provincie beschermt de huidige en toekomstige bronnen voor drinkwaterproductie en de daarvoor belangrijke en onmisbare drinkwaterinfrastructuur. De drinkwateropgave wordt gekenmerkt door een combinatie van een groeiende vraag en toenemende druk op het op de beschikbaarheid van drinkwater. Het vergroten van het aanbod van drinkwater is niet onbeperkt mogelijk. Het ontwikkelen van nieuwe waterwinlocaties en alternatieve bronnen en het uitbreiden van bestaande winningen is gebonden aan ruimtelijke, technische en financiële grenzen, en is afhankelijk van maatschappelijke acceptatie waardoor procedures lang duren. Dit vraagt om een zwaarwegende positie van het drinkwaterbelang bij ruimtelijke afwegingen. Tegelijkertijd is het nodig om ook naar de vraagzijde te kijken, bijvoorbeeld door efficiënter gebruik van drinkwater en alternatieven voor drinkwater te verkennen.

Beschikbaarheid zoet water

~~De verschillende functies van watergebruik worden voorzien van een passende waterkwaliteit uit oppervlaktewater zolang dit doelmatig is en vanuit het water- en bodemsysteem haalbaar is.~~ Als gevolg van klimaatverandering en een toenemende watervraag kan de aanvoer van (beperkt beschikbaar) zoetwater niet altijd en overal worden gegarandeerd. Het zal vaker voorkomen dat er gedurende langere periodes onvoldoende zoetwater beschikbaar is voor verschillende gebruiksfuncties. Omdat de verminderde aanvoer van water een autonome ontwikkeling is, ligt de opgave in het vergroten van de weerbaarheid tegen een toenemend tekort aan zoet water en een toenemende verzilting, door te werken aan een zo robuust mogelijk watersysteem. In een dergelijk systeem zijn gebruiksfuncties en het regionale watersysteem zodanig op elkaar afgestemd en ingericht dat ze weerbaar zijn tegen veranderende omstandigheden, zoals droogte en lage rivierafvoeren. Dat betekent dat:

~~De provincie zet zoveel mogelijk in op functiecombinaties die elkaar versterken, zoals drinkwater en natuur. Bij het aanwijzen van zwemwaterlocaties wordt rekening gehouden met de waterkwaliteit, veiligheid en hoe schoon het is (hygiëne). Bij het vaststellen van doelen voor de waterkwaliteit wordt rekening gehouden met de verschillende functies waar oppervlaktewateren voor worden gebruikt.~~

- voor de functies waterveiligheid en beschermde natuur minimaal wordt voldaan aan de wettelijke vereisten;
- voor de functies drinkwater en energie de leveringszekerheid wordt beschermd;
- overige ruimtegebruikers en functies hun watergebruik aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Om watertekort zoveel mogelijk te voorkomen, is ook verandering nodig aan de gebruikerszijde. De provincie levert een bijdrage aan de nationale doelstelling om de watervraag te beperken door zuinig gebruik van zoet water, hergebruik en waterbesparing te stimuleren, en doelmatig watergebruik en -beheer te bevorderen. Daarnaast wil de provincie sectoren voorbereiden op tekorten aan zoet water en toenemende verzilting, zodat zij hiervoor zelf maatregelen kunnen treffen.

Waterkwaliteit

De opgave voor waterkwaliteit bestaat uit het terugdringen van industriële emissies van zeer zorgwekkende stoffen, het verminderen van de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater en het realiseren van nagenoeg nulemissies van gewasbeschermingsmiddelen in de land- en tuinbouw.

Daarnaast zet de provincie in op verantwoord gebruik van de ondergrond en draagt het zorg voor het verantwoord infiltreren van water in de bodem en onttrekken van grondwater. Hiermee draagt de provincie bij aan het realiseren van de KRW-doelen voor oppervlaktewater en grondwater. De provincie stimuleert zoveel mogelijk functiecombinaties die elkaar versterken, zoals drinkwater en natuur. Bij het aanwijzen van zwemlocaties in oppervlaktewater wordt rekening gehouden met waterkwaliteit, veiligheid en hoe schoon het is (hygiëne). Bij het vaststellen van doelen voor de waterkwaliteit wordt rekening gehouden met de verschillende functies waar het oppervlaktewater voor wordt gebruikt.

Om ervoor te zorgen dat er ~~genoeg~~voldoende water ~~is en blijft,~~ van een goede kwaliteit is en blijft, zoekt de provincie nadrukkelijk de samenwerking met andere partijen~~:~~. Dit zijn niet alleen medeoverheden, maar ook drinkwaterbedrijven, terreinbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

~~*Aanleiding*~~

~~Een goede waterkwaliteit en -kwantiteit is de basis van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving, waarin we nuttig gebruik maken van het beschikbare water voor de drinkwatervoorziening, landbouw, natuur, recreatie, transport en industrie. Die functies kunnen elkaar beïnvloeden, gaan niet altijd samen en de toestand van het water is niet altijd geschikt voor iedere functie.~~

~~De oppervlaktewaterkwaliteit in Zuid-Holland is niet op orde. Dit komt met name door verhoogde concentraties aan nutriënten en bestrijdingsmiddelen. Dat leidt onder andere tot overlast van blauwalgen en tot achterblijven van gestelde natuurdoelen. De kwaliteit van het grondwater wordt bedreigd door verontreinigende stoffen als gevolg van menselijk handelen. Intensieve landbouw, industriële uitstoot naar het milieu en toenemend gebruik van de ondergrond vormen een belasting in de vorm van nutriënten, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten, microplastics en opkomende stoffen. Ook komen stoffen in het grondwater door uitspoeling van historische bodemverontreinigingen en (illegale) lozing van verontreinigende stoffen. De hoeveelheid zoet grondwater staat onder druk door onttrekkingen ten behoeve van industrieel gebruik, drinkwaterproductie en land- en~~

tuinbouw. Door klimaatverandering en sociaaleconomische ontwikkelingen nemen de onttrekkingen toe. Bovendien leidt zeespiegelstijging tot extra druk van zoute kwel. Een goede waterkwaliteit kan niet simpelweg bereikt worden door aan knoppen te draaien (via het nemen van maatregelen). Er moet ook rekening worden gehouden met de fysieke achtergrondomstandigheden van het water die daarop van invloed zijn.

De beschikbaarheid van voldoende zoet water is belangrijk voor de drinkwatervoorziening, landbouw, natuur, waterkwaliteit en industrie. De vraag naar zoet water neemt toe door sociaaleconomische ontwikkeling en klimaatverandering. Tegelijk staat het aanbod van kwalitatief goed zoet water onder druk door klimaatverandering (zeespiegelstijging, langere periodes met droogte en lage rivierafvoeren, toenemende verzilting) en de invloed van verontreinigingen in het oppervlaktewater. Tekorten aan zoet water leiden tot schade aan functies die hiervan afhankelijk zijn. De balans tussen vraag en aanbod staat onder druk. Daarom is het belangrijk dat gebruiksfuncties en het regionale watersysteem zodanig op elkaar afgestemd en ingericht zijn dat ze weerbaar zijn tegen veranderende omstandigheden zoals droogte en lage rivierafvoeren. Vanwege de wettelijke taken en de zorgplicht voor duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening zorgt de provincie voor een robuuste ruimtelijke bescherming van de bestaande en mogelijke toekomstige bronnen voor drinkwaterproductie.

Motivering Provinciaal Belang

Het beleid voor het realiseren van mooi en schoon water volgt uit wettelijke taken en bevoegdheden, maar ook uit bestuurlijke ambitie. De rol die de provincie neemt verschilt per opgave. De provincie heeft in ieder geval de volgende wettelijke taken/bevoegdheden:

- Aanwijzen en begrenzen van oppervlaktewaterlichamen die niet in beheer zijn bij het rijk, grondwaterlichamen en waterwinlocaties en het vast leggen ervan in het regionaal waterprogramma (art. 4.4 Bkl)
- Vaststellen van ecologische doelen voor de kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen;
- Het vastleggen van maatschappelijke functies van regionale wateren, waaronder in ieder geval de maatschappelijke functie drinkwateronttrekking;
- Vaststellen van maatregelen ter uitvoering van de KRW voor grondwater, aangewezen oppervlaktewaterlichamen en waterlichamen waarin waterwinlocaties liggen;
- Monitoring van de toestand van grondwaterlichamen;
- Aanwijziging van zwemlocaties in oppervlaktewater conform de Europese zwemwaterrichtlijn.

Nadere uitwerking

Bij de beleidsuitwerking in het regionaal waterprogramma wordt tevens de relatie tot andere beleidskeuzes uitgewerkt.